

conſenſu Sedis Apoſtolice tacito vel expreſſo. Verba Bul-
lae ſunt. Ad te huj. ſmodi Eccleſiaſtica dignitatum, per-
ſonatum, Canonicatum, Beneficiorum & Præbenda-
rum collatio non poteſt quomodolibet pertinere nec
pertinet, nec per tuam collationem poteſt alicui jus ac-
cipi, ſine auctoritate, vel conſenſu Sedis Apoſtolice,
tacitis, vel expreſſi; quos qui acceperit & ſe dene-
gat accepiſſe, eis propter ingratitudeſt eſt privan-
dus.

VIII. Rex huic conditioni acquieſcens reſpondit :
Quod collatione Beneficiorum uſus eſt, utitur ſicut ad
eum pertinet de jure & bona conſuetudine, ſicut S. Lu-
dovicus, & alii prædeceſſores ſui uſi fuerunt, à tempore
cujus memoria non exiſti, nec circa hoc fecit, nec in-
tendit facere aliquam novitatem, nec credit quod Papa
ſibi facere velit, qui longum uſum ſuum & prædeceſ-
ſorum ſuorum in collatione hujusmodi novit plenissi-
mè ab expreſſo.

IX. Hoc itaq; jure & Reges Gallie & Principes noſtri
uti peragunt, ſemper nomine *collationis*, vel *donationis*
utentes. Et quamvis non expriment, ſe eo jure ex indul-
gentia, vel conſenſu Sedis Apoſtolice uti ipſe nihilominus
continuus & notorius uſus à Sede Apoſtolice non
improbatus, de Sedis Apoſtolice conſenſu ſaltem tacito
dubitari non ſinit.

X. Carolus Molinæus ad Regulam Cancellarie de In-
firmis reſignantibus, poſtquam oſtendit, Regem, & non-
nullos inferiores locorum Dominos habere *collationem*
Canonicatum aliorumq; Beneficiorum ſimplicium, ad-
dit n. 186. Sed hujusmodi Canonicatus, Sacella & ſimilia
Beneficia ad meram & perpetuam Regis collationem
ſpectantia, magis ſecularia, & profana Beneficia ſunt,
quàm Eccleſiaſtica: quamvis non niſi Clericis (quos
conſecratos vocant) conferantur. Quia talibus ex volun-
tate Regis fundatoris deſtinata ſunt. Unde non habent
de ſe ullam adminiſtrationem Clavium vel Sacramen-
torum.

XI. Verum, uti rectè notat Ludovicus Thomafinus De
Diſciplina Eccleſie. *parte 4. lib. 2. c. 22. n. 12.* Majore cum
verſimilitudine dixiſſet Molinæus, aliqua ex hiſce
Beneficiis hujusmodi fuiſſe in ſua origine. Videmus e-
nim & hodie plura Oratoria in Principum & Magna-
tum domibus, ad quæ ipſi Principes nominant Eccleſi-
aſticos ad recitandum Officium Canonicum cum anne-
xis certis proventibus, ita tamen ut totum dependeat à
pietate & voluntate illorum Magnatum, qui aſſumunt
& dimittunt hos Eccleſiaſticos, cum ipſi liberit, abſ-
que ulla ab Epifcopo dependentia in hac eorum arbi-
traria pia liberalitate. Labente tempore ſimilia arbitra-
ria & temporalia officia mutantur in Beneficia perpe-
tua; & quandoq; aliqua cura animarum eis annectitur;
interim Patroni jus ſuum non amittunt; ſemperq; per-
manent eorum Collatores. Admodum probabile eſt,
nonnulla Beneficia, quorum ipſi Principes hodie ha-
bent *plenam* collationem, fuiſſe primitus Officia dum-
taxat ejus conditionis; ac ſenſim & imperceptibiliter
tranſiſſe in Beneficia perpetua.

Probabile quoque eſt, quod ſicuti de ſimilibus Officiis
priuſquam in Beneficia erigerentur, Principes pro libitu
ſuo diſponebant, nullo habito reſpectu ad Regulam col-
lationis Beneficiorum præſcripta; ita exiſtimarint, ere-
ctionem illorum in Beneficia huic eorum juri non potuiſ-
ſe præjudicare; ideòq; ea adhuc eodem *pleno* jure con-
ferri poſſe. Hinc ea privilegia Regalia, quæ capite præ-
cedenti notata ſunt, veroliſimiliter pro magna parte e-
manarunt: quod tamen non niſi de hiſce Beneficiis, quæ e-
jus conditionis fuerunt, aliqua veri ſpecie dici poſſe vi-
detur. Dein notandum, officia illa quæ tantum perſol-
vendo officio Canonico primùm erant deſtinata, natu-
ram non parum ſuam mutaviſſe, dum in Canonicatus, præ-
ſertim Cathedralis tranſierunt; ut ex iſis *ſenatus* Eccle-

ſie conſtituatur, ut capite præcedente obſervavimus.
ubi una oſtendimus, quod Regalia quæ primitus aliqua
dumtaxat Beneficia & bona comprehendebat, ſenſim
ad omnia extenſa fuerit; ut mirum videri non debeat, ſi
jus conferendi *pleno* jure paulatim quoque ad omnia
Beneficia ad Regiam proviſionem ſpectantia extenſum
ſit.

XII. Porro licet liberum eſſet Principibus, aliſq; Fun-
datoribus ad hujusmodi adminiſtrationes ſive fundatio-
nes aſſumere; & etiamnum hodie id ipſis liberum ſit,
quamdiu in Beneficia auctoritate Ordinarii erecta non
ſunt; numquam tamen licuit aſſumere Clericos, qui
Miſſarum ſolemnia celebrarent, aut Sacramenta admini-
ſtrarent, niſi priùs per ſacram Ordinationem ab Epif-
copis eam poteſtatem accepiſſent. Quapropter tamen
hodie quorundam Beneficiorum collatio *pleno* jure ad
Principes pertinet, ſi quæ Sacramentorum adminiſtra-
tio, aut cura iis animarum annexa ſit, ea ab Epifcopo ac-
cipi debet; nec eam laici quantumvis ſupremâ ac Regia
auctoritate muniti dare queunt: quemadmodum jam
pridem Imperatori declaravit Gregorius IX. apud Odori-
cum Raynaldum ad annum 1236. n. 21. Eſt ſcituſ quod
aliqua Beneficia vacantia conferas, ut *curam* tamen a-
nimarum illis annexam committere valeas, jus ſpiritu-
ale, quod non cadit in laicum, non permittit.

Hac de cauſa Principes noſtri, ut & Reges Gallie
quamvis Beneficia *pleno* jure conferant, curam tamen
animarum annexam nequaquam committere vel
date intendunt; ſed volunt, ut Proviſi eam ab Ordinariis
ſuis accipiant; quod & in ipſis proviſionis litteris apponi
ſolet.

XIII. Non tantum titulo juris patronatus Principes
Beneficiorum proviſionem habere; ſed & aliis titulis, ni-
mirum Indulti Apoſtolici, vel Regalia, aut in veterata
conſuetudinis, ut in litteris proviſionis exprimi ſolet, no-
torium eſt in illis Eccleſiis, quarum Principes Fundatores
non fuiſſe ſcitur; & nihilominus Beneficiorum & digni-
tatum collationem obtinent.

XIV. Anno 1515. 4. Julii Leo X. per Bullam indulſit
Carolo V. quod nullus in Provinciâ ei ſubjectis per ipſum
(Leonem) aut Sedem Apoſtolicam, ſeu ejus Legatos ſeu
Nuntios ad Dignitates Abbaticas aut quorumcumque
Monafteriorum, etiam per Priores aut Præpoſitos regie ac
gubernari ſolitorum regimina præfici, nec illis de quo-
rumcumque perſonis quovis modo provideri poſſit, ni-
ſi habitis priùs per Noſ ſcit Jant Sedem eandem intentione
& conſenſu tuis de perſonis idoneis ad hujusmodi di-
gnitates & regimina providendum.

Deinde ulterius ſubjungit: De aliis verò dignitatibus
videlicet ſecularibus, principalibus, & Regularibus
conventualibus, intra prædictos diſtrictus, niſi de lo-
cis tuz ditionis ſubjectis exiſtant, aut tibi gratis & ac-
cepſis de aliis locis oriundis provideri, nec non gratiæ
expectatiæ, & ſpecialiter reſervationes cum quibus-
vis ex illis deſcendentibus proviſionibus, & provideri
mandatis intra eorundem diſtrictum perſonis dumtaxat,
qui locorum eorundem diſtrictuum alienigenæ vel
extranei non fuerint, niſi forſitan tuus conſenſus aliis
perſonis ſuper hujusmodi gratiis ſuffragaretur conce-
dendi. &c.

XV. Carolum in vim hujus Indulti prætenſiſſe ſibi eſ-
ſe jus nominandi perſonas ad Dignitates Abbaticas, nec
non Dignitates principales in Eccleſiis ſecularibus,
manifeſtum eſt ex iſis quæ narratur in Compromiſſo in-
nito inter Carolum & Abbas & Abbatillas Brabantie
21. Februarii 1521. quod reſertur *Parte 4. Editorum*
Brabantie lib. 4. tit. 1. c. 16. ejuſq; meminimus ſupra *parte*
1. tit. 3. c. 8. uti & concordie ſuper hac quaſtione ini-
tæ inter Philippum II. & dictos Abbates.

Sicuti ergo Principes noſtri vigore hujus Bullæ Leo-
ninae nominant ad Abbaticas juxta formam in dicta
Con-

Concordia expreſſam; ita nominant quoq; ad *principales*
ſive primarias Dignitates in Eccleſiis Collegiatis; & prin-
cipales poſt Epifcopalem in Cathedralibus.

Ad hoc indultè *Indultum* reſpiciunt, Principes dum
in litteris nominationis ad primas Dignitates dicunt ſe
nominare vigore *Indulti*, tamenſi & addant, ſe id facere
vigore *Regaliae juris Patronatus*, ſeu quo alio jure ſibi
competente ut hoc pacto jus ſuum quocumque titulo
competens conſervent.

XVI. Regibus Gallie plura jam pridem Pontificia In-
dulta conceſſa fuiſſe leguntur.

In Hiſtoria Univerſitatis Pariſienſis *tomo 4. pag. 28.* &
32. reſertur à Bonifacio VIII. indultum fuiſſe Philippo
Pulchro, quod ad ſuum *beneficium* in qualibet Eccle-
ſia Cathedrali & Collegiata Regni ſui una idonea perſona
peneretur. Et Clemens VII. Papa Avenionenſis indulſit
Carolo VI. anno 1389. nominare ad duas præbendas in
omnibus Eccleſiis Cathedralibus. Et Innocentius VI. reſe-
rente Guimerio dedit Joanni Regi nominationem 30.
Præbendarum: quorum omnium Indultorum meminit
Ludovicus Thomafinus De diſciplina Eccleſie. *parte 4. lib.*
2. c. 21. n. 12. additq; viſibile eſſe Indulta hæc fuiſſe perſo-
nalia.

XVII. Gaudent hodie Reges Gallie jure Indulti ſive
gratiæ expectatiæ in favorem ſupremi Regni Cancellar-
rii, Præſidum & Conſiliariorum Parlamenti Pariſienſis,
quibus mandat Rex in vim Papalis Indulti provideri.

Gratiam hanc primùm factam Regibus Gallie ab Eu-
gentio IV. per ſpeciale Bullam anno 1538. confirmavit
Paulus III. ad poſtulationem Franciſci I. indulgens, ut Præ-
lati Collatores ſinguli ſemel in vita ſua dumtaxat & non
ultra, provideant nominato Indultario de proximè vaca-
turo Beneficio, cujus annui proventus deductis omnibus
expenſis & oneribus, pertingunt ad taxam conſtitutam;
id eſt. *ducentarum librarum* Pariſienſium.

XVIII. Verùm hanc gratiam poſtmodum ad poſtula-
tionem moderni Regis Ludovici XIV. auxit Clemens IX.
editâ Bullâ anno 1667. quam integram, uti & præceden-
tem Pauli III. reſert Claudius Horrii in novo Tractatu
De Materiis Beneficialibus; notatq; quod Cancellarius a-
liiq; Regii miniſtri hujusmodi indulto gaudentes, poſſint
hanc gratiam alteri cedere, ſive in alium tranſferre, ex-
primiq; formam quæ in hac ceſſione eſt obſervanda;
quidq; Ceſſionarius obſervare debeat, ut effectum Indul-
ti obtinere queat. Vide quoq; Cabbafutium in Juris Ca-
nonici Theoria & Praxi *lib. 2. c. 4.*

XIX. Reſert Continuator Abbas Urſpergenſis Litteras
Rudolphi Haſburgii ad quemdam Abbatem directas,
quibus in vim *Primariarum Precum* Clericum nominat
ad Beneficia ad collationem hujus Abbatis ſpectantia; quæ
merito pro antiqua *Primariarum Precum* formula reſertur
à Chokier in Procemio Scholiorum primariarum Pre-
cum. Verba formulæ ſunt: Cum ex antiqua & approba-
ta, ac à diviſ Imperatoribus, & Regibus inclytæ recorda-
tionis noſtris antecceſſoribus uſq; ad nos producta con-
ſuetudine quælibet Eccleſia in noſtro Romanorum Im-
perio conſtituta, ad quem Beneficiorum Eccleſiaſtico-
rum pertinet collatio, ſuper unius collatione Beneficii
precum noſtrarum *primarias* admittere teneatur, de-
votionem tuam rogamus, quatenus huic Clerico de
Eccleſiaſtico Beneficio, quod ad tuam collationem ſpe-
tat, ob Reverentiam Sacri Imperii, & noſtram ſi quod
vacat ad præſens, vel quam primùm vacaverit ſtudeas
liberaliter providere, qualiter faciens, quod devotionem
tuam noſtra ſerenitas debeat merito commendare, &
ad tua juſta deſideria facilis inveniri.

XX. Cum hic nullius Indulti Apoſtolici alteri ſive ti-
tuli, quo hoc jus nitatur, mentio occurrat; ſed totum ex
antiqua conſuetudine deſumatur, admodum veriſimile
eſt, hoc jus *primariarum Precum* conſuetudine primitus
inductum eſſe: imò à ſolis *precibus* apud Collatores inter-

ponis originem habuiſſe; atq; ſenſim preces in jura &
mandata tranſiſſe; ipſoſq; Reges & Imperatores exem-
plo Pontificum Romanorum primo precibus, ac dein
mandatis uſos fuiſſe, quemadmodum notavit Ludovicus
Thomafinus citato *c. 21.*

XXI. Quidquid ſit, indubitatum eſt, Imperatores jam
pridem uſos fuiſſe, & etiamnum hodie uti *primariis Pre-*
cibus; quarum vigore Imperator coronatus nominat per-
ſonas idoneas ad Beneficium vacaturum, quod ipſe no-
minatus infra menſem à die notæ vacationis duxerit ac-
ceptandum, facitq; nominatum per Executores in litteris
nominationis deſignatos recipi. Formulam hodiernam
primariarum Precum reſert Chokier in citato procemio,
qui & Bullam Pauli V. confirmativam harum precum
Scholis illuſtravit; variâq; quaſtiones ad hanc materiam
ſpectantes diſcuſſit; notatq; *pag. 18.* ex Boetio Epone, quod
primariae Preces idcirco dicantur, quod ſemel dumtaxat,
ſeu pro *prima ſaltem* vice, non autem vel bis, aut ſæpi-
us uni & eidem Imperatori, in una eademque conce-
dantur Eccleſia.

XXII. Nominationem vigore harum *precum* ad Bene-
ficia *vacantia* eſſe ſpeciem gratiæ *expectatiæ* ad vaca-
tura dubitari naquit; reſertq; Fagnanus ad *Cap. NULLA*
De Ceneſſ. Præb. n. 9. dubitatum aliquando, an eo ti-
tulo non conferentur hæc *preces* ſublatae per Concilium
Trid. *ſeſſ. 24. c. 19. De Reform.* ubi tollit omnes conſeſſi-
ones ad *vacantia*: attamen quaſtione per Archiepiſco-
pum Cameracenſem hujusmodi nominatione gravatum
delata ad S. Congregationem Concilii Tridentini Inter-
pretem, cenſuit S. Congregatio, hæc primarias preces
non comprehendi dicto *c. 19.* quia non nominatur Im-
perator qui eſt *ſpecialis* noſtrâ dignus. Et relatione factâ ad
Papam Gregorium XIII. ipſe ſententiam Congregatio-
nis probavit.

XXIII. Volunt nonnulli, etiam Regi Gallie eſſe jus no-
minandi ad præbendam titulo *Felicis* ad Regnum ad-
ventus. Verùm alii, quos ſequitur Cabbafutius in Theo-
ria & Praxi Juris Canonici *lib. 2. c. 4. n. 11.* dicunt, quod
ambitio & adulatio Aulicorum jus iſtud introduxerit:
cui novæ introductioni (ait Cabbafutius) Senatus Pariſi-
enſis plerumq; fortiter interceſſit, exiſtimans ſatis detra-
ctum Eccleſiæ fuiſſe per Regaliam & Indulta in favo-
rem ſuorum Officialium conſtituta, nec patiens alios
concurrentes ac rivales, per quos Beneficia, ad quæ aſ-
pirant, ſibi detrahi poſſint; ideòq; novum iſtud indulta-
tionum genus frequentibus Senatus conſultiſ ſubmovit,
ac repulit, ut reſertur Broudeus in Louetium *lit. P. cit.*
Præbenda felicitis ad Coronam adventus. Et ita non ſe-
mel judicatum fuiſſe reſertur.

Diſtiteri interim nequit Cabbafutius interdum quo-
que pro Indultariis fuiſſe judicatum, uti teſtatur citatus
Broudeus ad Louetium *Litt. P. n. 6.* ubi & meminit de-
clarationis Ludovici XIV. moderni Regis Gallie qua edi-
citur: Hoc jus pro *felicis* Regis ad Regnum adventu tan-
tum obtinebit in Eccleſiis Collegiatis, quarum Dignitates
& Præbendæ non ſpectant ad collationem Ordinariorū
Diœceſis in qua ſita ſunt, & in quibus ſunt plures quàm
ſex præbendæ ultra Dignitates.

XXIV. Illud magis expeditum, atq; longo uſu recep-
tum & probatum, quod Rex in principio ſui Regni poſt
ſuam coronationem in Abbacia Regni ſui de gardia ſua
exiſtente ponere poſſit in Monafteriis Monachorum,
unum Monachum, & in Monafteriis Monialium quan-
dam Monialem: uti loquitur Rebuſſius in Praxi Benef.
parte 3. titulo De Oblatis & quando Regio nomine in
Monafteriis recipiendi ſunt n. 24.

Et eruditus Boſquetus in notis ad Epif. 138. Innocen-
tii III. lib. 1. Regeſti 13. ait: Ab antiquo ex Chriſtianiffi-
morum Regum reſcriptis, laicis locus fuit in Monaste-
riis, quibus alimenta, non ſub Fratrum, ſed Præbenda-
tionum nomine à Monachis exhibebantur.

Simi-

Similiter Rhenatus Choppinus *lib. 3. De Domino Fran-*
ciae c. 28. n. 1. ait: Regis item jura sunt hæc: Cænobii a-
lendum offerre militem, qui acceptis in Bello vulneri-
bus, postmodum nequeat corporis artificio vitæ neces-
saria quietate. De quo argumento eum olim tractatū
esset in Senatu, id ipsum Principi Francico Diademate
licere in auspiciu Regni, Ordo Supremus judicavit.
Arresto Parlam. anno 1273.

XXV. Jus hoc offerendi Cænobio militem, esse effe-
ctum augustioris in sanctas Ecclesias Patronatus, asserit
Choppinus ibidem *n. 3.* Rex enim [ait] beneficium est fa-
crarum Adium Patronus: quia in specie Legibus cautum
est, exhausto & egentis Patroni filio alimenta esse ex
templi ipsius redditibus suggerenda.

Hanc juris illius originem & titulum notavit quoq;
Rebuffus loco citato *n. 21. additq;* Quia licet Rex aut
Fiscus sit semper dives, & idoneus solvendo, tamen ju-
re patronatus considerato, & Monasterio à se fundato,
vel à prædecessoribus Regibus, æquum fuit hujusmodi
Præsentatis subvenire.

Cum enim milites juramento Regi ad serviendum, &
eum defendendum sint obstricti, quodammodo loco fi-
liorum à Rege habendi sunt, saltem ut iis ad inopiam re-
dactis succurratur; usq; impositum, censeri debeat Regi
ipsi impensum.

XXVI. Unde pluribus Regiis Edictis cautum fuit, nul-
lum posse hujusmodi Oblatorum loca in Monasteriis oc-
cupare, nisi sint milites veterani vulneribus pro servitio
Regis laucati; inhibitione facta Monasteriorum Superio-
ribus alios admittendi vel recipiendi, aut quamcumque
pensionem assignandi, quibuscūq; litteris Regiis essent
muniti uti latius deducit Carolus Fevretius *De Abusu lib.*
2. c. 5. n. 4.

XXVII. Addit præterea, quod si Præsentatus à Rege
esset sufficiens ut sibi de necessariis honestè provideret,
is possit repelli: eo quod similia loca non nisi pauperibus
sint destinata: quod & in ipsis litteris oblationis Rex si-
gnificat per hæc verba litteris apponi solita: *Par pitié &*
amofne, & en faveur des services, que nous à fait. Re-
buffus *n. 28.* Addit tamen *n. 29.* Non debet inquiri de ser-
vitiis; aut apponi quod non servierit: quia duæ rationes
sunt; & unâ cessante, non cessat concessio. Et videmus
hodie hujusmodi loca concessi etiam illis, qui nunquam
Regi specialiter servierunt.

XXVIII. Ulterius cum jus hoc inaitatur titulo funda-
tionis seu Patronatus, ideo & restringitur ad Monasteria
fundationis Regiæ; quemadmodum notavit Choppin-
us loco supra indicato *num. 4. & ex professo Rebuffus*
n. 27.

XXIX. Quæstionem aliquando motam fuisse, num
huic oneri subjecta essent Cænobia virorum Ordinis S.
Augustini; uti refert Rhenatus Choppinus de Sacra Politia
lib. 3. tit. 2. n. 1. 2. atq; ipso in causa perorante & postulan-
te placuisse Senatui, Clientem suum rectè appellasse, &
Curiales Primates seu Prioratus Augustiniani Ordinis,
educatione Oblati militis victuq; neququam onerari;
Arresto in publicis causarum actionibus lato pridie no-
nas Junias an. 1565.

Fundamentum suæ causæ proponens Choppinus aje-
bat. Prioratum quem Clientis suus obtinebat, Augustinia-
næ Regulæ subjeti, & ita verè Curionatum centeri, ani-
morūq; curationi conjunctum Sacerdotium. Proin-
suggerendis veterano cibariis alligandum non esse; in-
star Paræciae Ecclesiæ cuiusvis. Multum enim inter-
esse, an regularis Primatus Benedictino Ordini subjace-
at, an Augustiniano. Ille quidem nullum paræciarum
habet actu ipso regimen animorum annexum. Nam
cucullati Sacerdotes Benedictini cesserunt jam dudum
paræciarum administratione: intra claustrum septa rediri
jussi Chalcedonenſi Concilio. *Can. juxta quæ 16. Quæst.*
1. At monasticæ præfecturæ ordinis Augustiniani, reti-

nerunt hætenus sacram spiritualemq; paræciaci po-
puli curationem: Quam & Illerdensis Synodi permissu
monachi ordinari cœpissent, & ad sacros Clericorum
gradus promoveri. Unde Augustiniani Ordinis cæno-
bitæ curialia etiam dum munera obeunt in sacris suis
beneficiis, quasi Parochialis Ecclesiæ Pastores soli.

XXX. Verum si dubitetur, an Abbatiæ sint ex fundati-
one Regali, nec ne, præsumuntur esse ex fundatione ait
Rebuffus *num. 23.* concluditque ulterius: Ideo mandante
Rege, si appareat vobis quod sit de fundatione, interim
dum litigatur super hoc, providebitur isti pauperi, & a-
letur, ut censuit Senatus anno 1550. die 17. februarii: &
latius probat Fevretius.

XXXI. Hoc jure oblationis Rex non intendit unum i-
demque Monasterium, nisi semel, suo durante regimi-
ne, & clavate, ac propterea expressè in litteris ponitur
hæc clausula: *Pour ven toute fois, qu' autre n' ait este re-*
ceu.

Ita refert Rebuffus *n. 26. qui & n. 25. notat:* Quod si
ille cui est provisum adhuc vivet, debet Rex novus
expectare mortem illius antequam provideat, ne sit
moleſtus Monasterio, & ne uno & eodem tempore sit
gravamen duorum.

XXXII. Debet autem ali in Monasterio tamquam al-
ter Religiosus, uti & verba litterarum indicant: *Avons*
donné & octroyé donnons & octroyons ledit lieu, & vivre
d'un Religieux en vostre dite Abbaye. Et infra: *Dislovez*
par chacun jour, putance viures & autres ses necessitez
telles que de raison, comme à un de vos dits Religieux avec
vestment suffisant.

XXXIII. Hinc concluditur, cogi posse oblatum ut ha-
bitet in Monasterio; ibiq; præſter servitia ab Oblatis præ-
ſtari solita; & portionem Monachalem accipiat, nisi ipse
Conventus malit ei extra Monasterium pensionem sol-
vere; uti Fevretius *n. 46.* judicatum refert an 1471.

Et quia sæpe non convenit miles Veteranus cum Mo-
nachis, dicit Rebuffus *n. 36.* quod oblatum soleat regulari-
ter extra Monasterium ali.

XXXIV. Refert dein *n. 47.* per litteras patentes de 5.
maji 1636, Regem Galliarum exemisse ab hoc onere Abba-
tias & Prioratus, qui in proventus annuis non habent
mille ducentas libras, omnibus oneribus deductis.

XXXV. Non tantum Monasteria virorum, sed & mul-
lierum seu Monialium huic juri jam pridem subiecta fu-
isse notat Bosquetus ad citatam epistolam Innocentii III.
testaturq; Choppinus *n. 13.* vetus Arrestum insertum in
ſtylo Parlamenti habere: Rex potest suo jure ponere in
Monasteriis Monachorum unum monachum, & in
Monasteriis monialium unam monialem.

Ita nimirum, ut monialium monasteriis milites sive
viri offerri non possint; uti rectè notat Fevretius *n. 43.* as-
ſeritq; non semel repulſam paſſos viros, qui litteras Re-
gis ad monasteria monialium impetrarant.

XXXVI. Eodem jure utuntur Principes nostri, non tan-
tum in monasteriis & Abbatis virorum, sed & mulierum
idq; jure Regalia, uti in litteris provisionis exprimitur:
assignantq; oblatum panem & præbendam Abbatialem le-
pau & præbende. Per præbendam intelligentes portionem
Monasticam seu Abbatialem. Dein addunt, *avec les ha-*
billements & autres droits & emoluments quelconque y
appartenant; id est, cum vestitu, juribus & emolumentis
annexis. Et anno 1668. per litteras missas ad Gubernato-
rem Belgii, & per ipsum omnibus Conciliis Regis inti-
mandas declaravit Rex Catholicus, redemptionem Panis
Abbatiæ ad summam centum quinquaginta florenorū
annuè, vita Oblatorum durante. Et 26. Augusti anno
1677. scripsit Conciliū privatum ad Abbatissam & con-
ventum Monasterii B. Mariæ sub vinea in civitate Lovani-
entis, oblata dandas esse vestes & reliqua corpori neces-
saria, sicuti uni Religioſæ, nihilq; oneris extraordinarii
imponendum.

Monn-

Charles par la grace de Dieu Roy de Castille de Leon d' Arragon, &c. A religieuses personnes, nos Cheres & bien
aimées les Prieure & Religieuses du Prieuré de l' Ordre de S. Bernard, en nostre pays & Duché de Brabant, sa-
lut & dilection, Comme a Cause de nostre Reception & aduenement aux estat des pays bas & de Bourgoigne
nous Compette & avons droit d'en Chascune Abaye Monastere, Prieuré, & Hospital dudit pais, donner un pain &
prebende avec les habillements & autres droits & emolument acoustumé, & y appartenants, mesme en vostre dit
Prieuré, ou tel pain est vocant pour ce est il que nous voulont en ce user de nostre dit droit, & pour l'eraport que
fait nous a esté de N. N. jeune fille, natife de la Ville de Bastoigne en nostre pays & Duché de Luxembourg, &
que ses plus Proches parent souffrent grande parte en leurs biens, tant audit Bastoigne, qu' aux environs de la ville
maintenant possedee par la France, à la quelle Cause la dite N. N. se trouveroit sans aucune Commodité, avons
en Consideration de ce que dessus & des services & de vanciers, donné & Conſeré domoni & Conſeront a
la dite N. N. pour Dieu & en aulmonne par ces presentes le pain & prebende qu' avons droit de donner en vostre
dit Prieuré & Monastere a Cause de ce que dit est avec les habillement, & autres droits & emoluments quelconque
y appartenans, si vous mandons & commandons qu' ayez à recevoir & admettre ladite N. N. en vostre dit
Prieuré & que dudit pain & Prebende, habillements, droits & emoluments acoustumez, & y appartenans, la faites
plainement & paisiblement jouir & user, Cessans tout contradits & emphechements au contraire car ainsi nous plait il.

TITULUS XXVI.

De Institutione & Possessione Benef.

CAPUT I.

De Institutione.

1. Tres species institutionis.
2. Institutio authorizabilis à concessione cura anima-
rum distincta.
3. Quid institutio authorizabilis; & cur dicta collatio
necessaria? (S quare?)
4. Institutio hæc de jure communi competit Episcopis;
5. Jus instituendi Beneficiatos Episcopis vindicavit
Synodus Tridentina.
6. Possit etiam ad inferiores Pralatos pertinere agnovit
Synodus Trid.
7. Idque non tantum ex privilegio.
8. In Belgio Archidiaconi institunt.
9. Qui institutio ad Archidiaconos devoluta?
10. Plures alii inferiores Pralati hodie jus instituendi in
Belgio habent.
11. Jure institutionis ad inferiores devoluto, ad Beneficia
sine examine etiam in idonei admittantur.
12. Huius abusus qui occurrit Synodus Trid.
13. Synodus requirit examen Episcopi etiam quoad Be-
neficia simplicia.
14. Sed praxis est contraria.
15. Cura animarum a solo Episcopo, ejusque prævio exa-
mine haberi hodie potest.
16. Titulus tamen Beneficii Curati etiam datur ab Ar-
chidiaconis aliisque Pralatis inferioribus.
17. An institutio faciendâ intra semestre?
18. Institutio quare non differenda?
19. Si Ordinarius Præsentatum instituere differat, potest
recurri ad Superiorem.
20. Potest à recusata institutione appellari.
21. Quomodo procedatur in Gallia si Pontifex Bullas
non expedit.
22. Jam pridem judicantur Pralati Angliâ à recusata
institutione posse appellari; sed examen debere esse
penes judicem Ecclesiasticum.
23. Alexander III. scripsit, si Ordinarius institutionem
recusat, causas recusationis coram Superiore alle-
gari debere.
24. Superior institutionem dare non potest, nisi causa re-
cusationis plene discussa.
25. Id ipsum cautum Edicto Regis Galliarum, una reservans
Van Espen *Jur. Eccl. P. 11.*

examen & judicium de capacitate presentati judicii
Ecclesiastico.

26. Consona sunt praxi Belgii.
27. Ostenditur merito hanc institutionem dici necessa-
riam.
28. Præcipuas partes in provisione Beneficii Patronatus
habent Patroni.

I. Res species institutionis assignat Pro-
ſper Fagnanus ad Cap. CUM ECCLESIA
De Causa possess. & propriet. "Prima
species est institutionis corporalis,
hoc est immisionis in possessione:
de qua capite sequenti. "Secunda species (ait Fagna-
nus) institutionis authorizabilis, id est, approbationis
ad curam animarum. "Tertia species media inter cor-
poralem & authorizabilem institutionem est, quam vo-
cant collativam.

II. Hæc tertia propriè est illa, quam hodie vocamus
institutionem authorizabilem, sive tituli collativam; &
à concessione curæ animarum planè distinguitur; uti
supra monuimus, ubi notavimus, eam à Glossographo,
quem hic sequutus videtur Fagnanus, malè confundi
cum datione curæ animarum.

III. Institutio itaque propriè dicta seu authorizabi-
lis, est ipsa Beneficii collatio, sive tituli Canonica datio,
sine qua ipsum Beneficium haberi non posse pronuntiat
prima Regula Juris in sexto Decretalium: ideoque &
collatio dicitur, sed necessaria: eo quod instituens soleat
constringi, eam certæ personæ sibi præsentatæ facere, ut
ex dicendis patebit.

IV. Igitur cum per institutionem fiat Beneficiorum
collatio; ipseque titulus Canonicus conferatur; & Cle-
ricus eâ mediante Ecclesiæ adſcribatur, eam Canones
Episcopis, tamquam Ordinariis Beneficiorum Collato-
ribus, & minorum Ecclesiasticorum primariis distri-
butoribus detulerunt. Quare & jure communi cautum
est, institutionem authorizabilem ipsis Episcopis com-
petere. *Cap. 4. De Jure Archid.*

V. Illud jus Episcopis quoq; asseruit Synodus Triden-
tina *Sess. 14. c. 13. de Refor.* decernens, ut si ex causa fun-
dationis aut dotationis jus patronatus impeteretur aut
obtinetur, institutio Episcopo non alteri inferiori refer-
retur.

LII

Deinde